

Sermo

dere pleniter gloriam claritatis eterne: **Q**uid mirum si leticiā
et gloriam plenam. et superplena habet in celo que gratiam ple-
nam et superplenam habuit in exilio. **Q**uid certe mirum si tā
in celo q̄ in mundo eius plenitudo supra omnem creaturā sit:
de cuius plenitudine omnis creatura virescit. **U**nde et angel⁹
ait. o femina plena et superplena gratia. de cuius plenitudinis
exundātia respersa sic virescit omnis creatura. ¶ **S**ic ergo
charissimi videtis in maria plenitudinem sapientie illuminati-
uam. plenitudinem gratie inundatiuam. plenitudinē vite fruc-
tificatiuam. plenitudinem mie subuentiuam. plenitudinē prol-
pie fecundatiuam. plenitudinem ecclesie pfectiuam. plenitudi-
nem fame bone respersiuam. plenitudinē glorie diuine expres-
siuam. plenitudinem eterne leticie supergressiuam. **A**ya ergo
plenissima vgo maria nos tā inanes. tam vacuos sic participes
plenitudinis tue facias. vt tandem ad eternam plenitudinem p-
tingere valeamus. **P**er do. nos. ihesum chrm filium tuum. qui
cū patre et spū scō viuuit et regnat deus per omnia secula seculorū
A AD E N

Sermo octauus.

De maria grā plena dñs tecum

Ostensum est supra quomodo maria pp̄
purissimam vite innocentiam merito p̄ aue
salutatur. **A** Item ostensum est quō
pp̄ter pietatem suam viscerocissimam meri-
to maria vocatur. **O**stensum quoqz est quō
propter copiosissimam grē affluentiam merito gratia plena cō-
memoratur. **O**stendendum nūc est quomodo pp̄ter speciosissi-
mam dei p̄ntiam merito domin⁹ fore secū insinuat. ¶ **D**o-
minus tecum. o magne gabriel magnus est quod de magno do-
mino magne marie annūciasset. **M**agnus ē quod ei dicis. domin⁹

tecum **S**ed dic nobis quantum vel quō secus? **E**cce bñs angustinus in persona gabrielis ad hoc rñdens ait. Dominus tecum. sed plōq̃ mecum. domini tecū. sed non sicut mecum. in me enim licet sit dñs. memetipsum creauit dñs. per te autē nasciturus est dominus. Dominus ergo tecū o maria sed quis vel quantus dñs. Dominus certe oīm generaliter. dominus hoīz speāliter. dominus tuus singulariter o maria. Dominus in quā generaliter creature vniuersalis. domin⁹ spāliter nature rōnal dñs singulariter aule tue viginalis o maria. **B**

Considerandū est ergo km q̃ dominus iste de quo dicitur dominus tecū. ipse est dñs generaliter creature vniuersalis. **U**n iuditb nono **D**eus celorum creator: aquarum ⁊ dominus toti⁹ creature. **E**t sapiē vii. dicitur Dominus omniū dilexit eā. oīm certe vniuersaliter. omniū in quā visibilium ⁊ inuisibiliū. iste vniuersalis oīm dominus sic cum maria fuit q̃ etiā ipsam vniuersalem oīm dominam fecit. dñam in quā celi ⁊ dñam mundi pp̃ter quod bñ auclinus ait. regina celi: dñā mundi mater ei⁹ qui mundat mūdum. confiteor q̃ cor meum nimis est immūdū. **S**z certe iste vniuersaliū dñs omniū. ipse est dñs potentissimus. dominus opulentissimus dominus indeficientissimus. Domin⁹ enim sine potentia. dominus sine sapiā. dñs sine opulentia. dominus sine pmanētia min⁹ perfectus dominus esset. **U**n dominus impotens dominus insipies. dominus indigens. dominus deficiens siue non permanēs min⁹ reputatur. domin⁹ ergo vniuersalis ipse est domin⁹ potentissimus voluntate. dominus sapientissimus veritate. dominus opulentissimus pp̃rieta te. dominus indeficientissimus eternitate. **α**

Primo attendite charissimi q̃ dominus vniuersalis qui cū maria est. ipse est dominus potentissimus voluntate. sicut bene de domino isto propheta ait. **O**mnia quecūq̃ voluit domin⁹ fecit in celo ⁊ in terra in mari. ⁊ in omnibus abissis. **V**oluntati tā potentiſſime nec in celis nec in terris nec in omnibus inferni abissis resistere quisq̃ potest. teste mardocheo qui de isto domino ait. **M**ester xiii. Domine rex omnipotens in ditione tua cuncta sunt posita ⁊ non est qui tue possit resistere voluntati. **E**cce

Sermo

maria quantus dominus est q̄ potentissimus dñs est. qui tecū est. Et quia domin⁹ potentissimus potentissime est tecum. ideo et tu es potentissime secum. potentissima per ipsum. potentissimā apud ipsum. ita vt vere dicere possis illud ecclesiastici. **xxiii.** in iherusalem potestas mea Iherusalem significat ecclesiam triūphantem in celis. significat etiam ecclesiam militātem in terris Nam vere tam in celis q̄ in terris prātem habet mater potentissima creatoris. Quam potentissimam recognoscit ancelm⁹ cum orans ait **Exaudi pia.** adesto propicia adiuna potentissimā vt mundentur sordes mentis mee et illuminentur tenebre mee **Domin⁹ ergo tecum o maria potentissima.** **D. 11**

Secundo attendite charissimi q̄ dñs vniuersalis qui cū maria est ipse est dominus sapientissimus veritate Ipse enim est dñs de quo in psalmo dicitur Magn⁹ dñs et magna virtus eius. et sapientie eius non est numerus O q̄ sapientissimus est dominus cuius sapientiam nihil fallere nihil latere potest. qui omnia manifesta nostra et occulta nouit. oia vtqz vba et opa nrā bona et mala omnes cogitationes et omnia desideria nostra bona et mala omnia scit dominus Unde petrus ait iohannis **xxi. Domine tu omnia scis **Ecce maria qualis domin⁹ est.** q̄ sapientissimus dñs est qui tecum est. Et quia dominus sapientissimus sapientissime est tecum. ideo et tu es sapientissime secum. sapientissima es per ipsum Tu enim significata es per illam abigail d qua dicitur primo regum **xxv.** Eratqz mulier illa prudentissima et speciosa **Maria tam prudentissima tam sapientissima fuit q̄ ancelmus de ipsa audacter ait.** omnes thesauri sapientie et scie tie in maria **Dñs ergo tecum sapientissim⁹ o maria sapientissima****

A. 11 **Tercio attendite charissimi q̄ dominus vniuersalis: qui cum maria est dominus est opulentissimus pprietate sicut bene de isto domino propheta testatur in psalmo Dñm inquit est terra et plenitudo eius. tui enim domine sunt celi et terra tua est qz celum celi domino rce. Dñm ergo huius omnia sūt propria celum et terra corporalia et spūalia omnis natura. omnis gratia omnis celestis gloria omnia sunt dñi propria Dominus ergo ditissimus est. sicut etiam apl⁹ ait ad romāos de ciō**

Idem dominus oim diues in omnes. qui inuocant illum. **E**cce maria quantus dominus est. q̄ opulentissimus est. dñs. qui tecum est. **E**t quia dominus opulentissimus. opulentissime est tecum. ideo et tu es opulentissima et ditissima secu. ita vt vere dici possit tibi illud puerbi. xxxi. **M**ulte filie congregauerunt diuicias. tu supergressa es vniuersas. **F**ilia agnes. filia lucia. filia cecilia filia agatha. filia katherina et multe alie filie. multe alie v gines sancte. multe anime iuste congregauerunt diuicias graruz et virtutum diuicias meritoru et premiorum. sed tu maria in vniuersis diuiciis supergressa es excellentissime vniuersas. **O** q̄ diues est maria in gloria que tam diues fuit in miseria. **O** q̄ diues est maria in celo que tam diues fuit in mundo. **O** q̄ diues fuit in anima sua. que tam diues fuit in carne sua. vt etiam beatus bernardus exclamans dicat. **O** diues et super omnes diues maria de cuius substatia modica pars assumpta totius mundi sufficit soluere delicta. Dominus ergo tecum o maria opulentissima. **H**
Quarto attendite charissimi q̄ dñs vniuersalis qui est cu maria ipse est dominus indeficientissimus eternitate. **V**n habetur exodi. xv. Dominus regnavit in eternu et vltra. **E**t in psalmo isto dicitur. Tu autem domine in eternu pmanes. **E**cce quā dius dominus est q̄ indeficientissimus dominus est qui tecum est. **E**t quia dominus indeficientissimus indeficientissime tecu est. io et tu indeficientissima in eternu es secum. Tu enim es thronus indeficientissimus thronus eternus. thronus filii dei. de quo deus pater ait in psalmo. Thronus eius sicut sol in conspectu meo. et sicut luna perfecta in eternuz. Vere in eternuz. vnde non solum vere dicimus. Tu autem domine in eternuz pmanes sed etia vere dicere possumus. Tu autem domina in eternu permanes. qd mirum si maria in filio suo pmaneant in eternum. cum etiam bñficia marie in seruis suis permaneant in eternum. **A**it enim beatus bernardus. In te o maria angeli leticiam. et iusti gratiam peccores veniam inueniunt in eternuz. Dominus ergo tecum o maria indeficientissima. **G**aude mater maria gaude. **E**cce domi /

nus potentissimus sic est tecū q tu es potentissima secum. dñs
sapiētissim⁹ sic est tecū q tu es sapiētissima secū. dñs opulētissi
m⁹ sic est tecū q tu es opulētissim⁹ secū. dñs indeficientissim⁹ sic ē
tecū q tu indeficientissim⁹ es secū. **E**ya ḡ potentissim⁹ dñā esto no
bis ipotentib⁹ auxiliatrix. eya dñā sapiētissim⁹ esto nobis insipi
pientibus psiliatrix. eya opulētissim⁹ dñā esto nobis indigētibus
locupletatrix. eya indeficientissim⁹ dñā esto nobis deficientib⁹
ppetuatix in oi bono. **O**sequeſter psiderādū est kñi
q dñs iste de quo dñs dñs tecū. ipse est dñs speāliter creature rō
nal. sicut ipā rōnal creatura in ps⁹ psiterur dicēs. **D**ñe dñs nos
ter q admirabile est no. tuū. in vni. terra. **D**ñs oīm vniuersalit
noster dñs noster speāliter. **S**ic vtiq dñs noster sicut dñs ysaie
xxviii. **D**ñs iudex noster dñs legiser noster dñs rex noster. dñs
legiser noster in mūdo. dñs iudex noster in iudicio. dñs rex nos
ter nos coronās in celo. **I**pē spālī nī dñs sic cū maria fuit q etiā
ipām spālē dñam nrāz fecit. qd bñ recognescēs b. bern. ait. dñā
nrā mediatrix nrā. aduocara nrā tuo filio nos repñta. tuo filio
nos reconcilia. tuo filio nos recōmenda. **S**ed ecce iste spāl dñs
noster. ipse dñs piūssim⁹. dñs iustissim⁹. dñs certissim⁹. dñs nōia
tissim⁹. **D**ñs ei qui nō esz pi⁹ in bñficijs. dñs qui nō esz iust⁹ in
iudicijs. dñs qui non esz cert⁹ in promissis. dñs qui nō esz nōi
natus in populis minus reputaretur. **D**ñs ergo noster est dñs
piūssimus liberalitate. dñs iustissim⁹ equitate. dñs certissim⁹ fi
delitate dñs nōiatissim⁹ famositate. **P**rimo ḡ attē
dite kñi q dñs noster spālīs qui cū maria est ipse est dñs piūssi
mus liberalitate sue infinite mie. **I**pse est dñs de quo ppheta
ait. **T**u dñe suavis z mitis z multe mie oībus inuocātibus te.
Multe mie est dñs in multis bñficijs tpalib⁹ spūalib⁹ etnalib⁹
q ex multa miā sua ptulit nobis z pferre non cessat. **P**tinā tātis
dñi miscōiis nō sim⁹ ingrati. vtinā dño tā misericordiissim⁹ simus
valde grati cū ysa. qui de isto dño ait lxiii. **D**isfatōnū dñi re
cordabor. laudē dñi nūciabo super oībus bonis que reddidit
nobis dñs. **E**cce maria qualis dñs. q misericordiissim⁹ z piūssim⁹
dominus est qui tecum est. **E**t qz dominus misericordiissimus
misericordiissime est tecum. iō z tu miōrdissima es secum. vt ve

re de te dici possit illud ysaie. xvi. **P**reparabitur in miā solius eius. ⁊ sedebit super illud iudicās in veritate. **S**oliū diuine misericordie est maria mater mie. in qua omnes inueniunt solacia mie. **N**am sicut misericordissimū dñm ita ⁊ misericordissimaz dominaz habem⁹. **D**ominus noster multe mie est omnib⁹ inuocantibus se. **E**t domina nostra multe mie est omnibus inuocantibus se. propter hoc optime beatus bernardus dicit. **S**ileat miām tuam brā vgo qui te inuocā in necitatibus suis sibi meminert defuisse. **D**ominus ergo tecū o maria misericordissia

I **S**ecundo attendite kñi qđ dñs noster spēalis qui cū maria est. ipē est dominus iustissimus equitate. sicut bñ de isto dñō in psalmo dicitur **I**ustus dominus ⁊ iusticias dilexit. **E**t iterum. iustus es domine ⁊ rectū iudiciū tuū. **I**ust⁹ certe est domin⁹ in omnib⁹ iudiciis. in omib⁹ causis. in omnib⁹ factis suis. sicut iterum in psalmo dicitur **I**ust⁹ dñs in omnib⁹ viis suis. **D**ominus ita iustus est in omni via iusticie. qđ ppter nullam psonam declinat a via iusticie. **E**t ideo bñ dicitur de isto dñō sapientie vi. **N**on subtrahit psonam cuiusqđ domin⁹ qui ē omnū dñator. nec verebitur magnitudinem cuiusqđ qm pusillū ⁊ magnū ipse fecit. ⁊ equaliter est ei cura de omnibus. **E**cce maria qđ dominus est. qđ iustissimus dñs est qui tecū est. **E**t qđ dñs iustissimus iustissime est tecū. ideo tu es iustissia iustissime secum.

R **T**u enim es vga aaron rcā florida fructifera. rcā ymo rectissima p iusticiam ⁊ equitatē. florida p vginitatē. fructifera per fecunditatē. **Q**ue enim virga esset recta. si nō maria vga aaron esset recta. **Q**ue anima esset iusta. si non maria esset iusta. **H**ec est enim de qua beatus bernardus dicit. **Q**uis inqđ iustus si non maria iusta. de qua ortus est sol iusticie. domin⁹ ergo cum maria iustissima. **I** **T**ercio attendite charissimi qđ dominus noster spēalis qui cū maria est ipse est dñs certissimus fidelitate ⁊ fidelissimus certitudine. sicut ppheta testatur qui ait **F**idelis dñs in omnibus vbis suis. **R**ecogitate qđ vba sua quibus promisit coronam iusticie iustis. **E**t gehennam iniustis. **E**t scitote qđ dominus fidelis fideliter vba sua tenebit. **F**ideliter quod locutus est implebit. **S**icut de isto domino

dicitur ezechielis **xxii.** **E**go dominus locutus sum et faciam. v
ba vtiq; sua dominus fidelissimus tam fidelissime tenebit. sicut
ipse in euangelio suo dicit. **C**elum et terra transibunt. verba at
mea non transibunt. **E**cce maria qualis dominus est q̄ fidelis
simus dominus est qui tecum est. **E**t qz dñs fidelissimus fidelis
sime est tecum. ideo z tu fidelissime secum. **T**u enim es illa fide
lissima columba noe que sicut inter suum dñm z mūdum dilu
uio submersum mediatrix fidelissima extitit. sic et tu inter sum
mum dñm z humanū genus diluio spūali perditum mediatrix
fidelissima extitisti. **C**oruus infidelis. columba vero fidelis fu
it. sic z eua infidelis maria vero fidelis inuenta est. **E**ua infide
lissima mediatrix perditionis. maria vero fidelissima mediatrix
salutis fuit. **E**t ideo beatus **bern̄** ait. **F**idelis mediatrix maria
que salutis antidotum viris z mulieribus ppinavit. **D**omin⁹
ergo tecum o fidelissima maria.

¶ **Q**uarto attendite charissimi q̄ dominus noster
specialis qui cum maria est ipse est dominus nominatissim⁹ fa
mositate. **M**agni enim nominis est dñs teste iheremia qui de
isto domino ait iheremie decimo. **N**on est similis tui domine.
Magnus tu z magnuz nomen tuum. **M**agnum vtiq; fama et
laude est nomen dñi in omni poplō sicut ppheta testatur dicēs
Reges terre z omnes populi principes z omnes iudices terre
Iuvenes z v̄gines senes cum iunioribus laudent nomen dñi.
quia exaltatum est nomē eius solius. **N**ominis autēz dñi laus
z fama non solum ad oēm populum. sed etiam ad omne temp⁹
se extendit sicut per eūdem prophetam patet qui ait. **V**it nomē
dñi benedc̄m ex hoc nunc z vsq; in seculum. **I**tem nominis dñi
laus z fama non solum ad omnem ppliā non solum ad omne tē
pus sed etiam ad oēm locum se extendit. **S**icut iam dictus pro
pheta declarat dicens. **A** solis ortu vsq; ad occasum laudabile
nomen domini. **E**cce maria quantus dñs q̄ nōiatissimus z fa
mosissimus est qui tecum est. **E**t quia famosissimus famosissimē
tecum est. ideo z tu famosissima famosissimē es secum.

¶ **T**u enim bñ significata es per illā ruth de qua le
gitur sic. **S**it exemplū v̄tutis in effrata. z habeat celebre nomē

in bethleem id est in ecclā **O** celeberrimī nōis maria. quō possz
nomē tuū non esse celebre. q̄ etiā deuore nōiari non potes sine
nominantis vtilitate. **T**estatur hoc etiā **b. bern̄ dīcēs.** o magna
o pia. o multū laudabilis maria tu nec nōiari potes quin accen
das. nec cogitari quidem quin recrees affectus diligētium te.

Tu nunq̄ sine dulcedine tibi diuinitus insita pie memorie por
tas ingrederis **M**aria ergo famosissia optime signata es etiā
pillā famosissimi nōis seiām iudith de qua scriptū est **D**ec erat
in omni bus famosissia qm̄ timebat dñm valde. nec erat qui de
illa loqueretur v̄bū malū **F**amosa quidem est maria ppter vir
tutes z exempla sua tam laudabilia: famosior autem ppter mi
sericordias z beneficia sua tam ienarrabilia. famosissima vero
propter gratias z priuilegia sua tam mirabilia **Q**uid enim mi
rabilius: q̄ esse matrem z v̄ginem: z esse dei m̄rē **Q**uid autē
mirū si maria de tantis mirabilib⁹ m̄e sue bñficiis famosa ē in
mundo que tam famosa est de vnico bñficio suo circa theophilū
exhibito **A**it enim beatus **bernard⁹** **F**amosum tue benignita
tis testimoniū est per te restauratus theophilus o maria **D**ñs
ergo tecum o maria famosissima. **G**aude nūc maria gaude ec
ce dñs piissimus sic est tecum q̄ tu es piissima secum. dñs iustis
simus sic est tecū q̄ tu es iustissima secū. dñs fidelissim⁹ sic est te
cum. q̄ tu es fidelissima secum. dñs famosissim⁹ sic est tecū q̄ tu
es famosissima secum **E**ya ergo piissima maria nos impios sal
ua p tuam misericordissimam pietatē **E**ya iustissia maria nos
iniustos salua p tuam iustissimā equitatē **E**ya fidelissima ma
ria nos pfidos salua p tuam certissimam fidelitatē. **E**ya famo
sissia maria nos infames salua p tuā nōiatissimā famositatē

O **P**ost predcā charissimi considerandū est q̄ dñs
iste de quo dicitur marie. dñs tecum. non solū est dñs generali
ter creature vniuersalis. non solū est dñs spāliter creature rōna
lis. ymmo etiā ipse est dñs singulariter aule v̄ginalis sue scissie
gentricis. **M**aria enim singulariter tā corpe q̄ anima est aula
dñi. **D**omus domini sanctissima de qua in psalmo dīz **D**omus
tuā decet scitudo dñe in longitudine dīez **O**ve singulariter be
atam domū q̄ sola tā singulariter talē meruit habere dñm **E**

ee enim b. bern. ait **T**u sola digna inuēta es vt in tua v̄ginali au-
la rex regū z dñs dn̄antium a regalibus sedibus venies. primā
inter filios hoīm mansionem sibi eligeret. **I**ste singularis ma-
rie dñs sic singulariter cum maria fuit q̄ etiam ipām tā singlari-
ter dn̄am fecit. q̄ nec primā filēm visa est nec h̄c sequentē. dum
ipsa singulariter dñi filia dñi mater. dñi sponsa. dñi ācilla sc̄a est
Maria ei filia dñi singulariter generosa. mater dñi singulari-
glōsa. sponsa dñi singulariter speciosa. ancilla dñi spāliter offici-
osa fuit **S**i āt ista tribus personis diuinis volum⁹ appropriare
possum⁹ dicere q̄ dñs iste qui tā singulariter cū maria est. ipse ē
dñs pater dñs filius dñs spūs sanctus. deus trinus z vnus **I**p-
se est dñs pater cui⁹ filia est maria nobilissima **I**pse est dñs fili⁹
cuius maria est mater dignissima **I**pse est dñs spūs sc̄us cuius
maria est sponsa venustissima **I**pse est dñs trinus z vnus. cuius
maria est ācilla subiectissima **M**aria certe est filia summe eter-
nitatis. mater summe v̄tatis. sponsa summe bonitatis. ācilla sū-
me trinitatis **P**rimo attendite kñi q̄ dñs iste qui tāz
singulariter est cum maria ipse est dñs. cuius nobilissimā filia est
maria **D**e isto ei dño z de ista filia accipi p̄t qd̄ boos dixit ruth
ij: **B**ñdcā es a dño filia qz priore miām posteriore supasti **D**e
re bñdcā a dño filia est maria. a summo inq̄ dño cui⁹ ipā ē filia.
O vere nobilissimi regis nobilissimā filia que tam multiplici inte-
rius ornata est glōria. vt vere de ea dici possit **D**is glā eius filie
regis ab intus **E**t ideo tōp̄ verissima regis filia a rege copiosissi-
me est vncta teste beato bernardo qui ait. **T**u filia delicata et
oī grā plena kñia in tuis delictis vncta es ad glām decoris tui.
z in signū dilectionis ista bñdcā filia priorem miām posteriore
supauit **M**agna erga miseros fuit miā marie adhuc exulātis
in mūdo: sed multo maior erga miseros est miā eius iam regnā-
tis in celo. **M**aiorem nāqz p̄ bñficia innumerabilia nūc oñdit
hōibus miām qz magis videt innumerabilē hoīm miserā **N**ū-
p̄ splendore prioris mie fuit maria pulchra vt luna. p̄ splēdore
vero posterioris mie nunc est electa vt sol **N**am quēadmodūz
sol lunā supat magnitudine splendoris. sic priorem marie miām
superat magnitudo posterioris. **Q**uis est super quem sol non

luceat. quis est super quem marie mīa non splendeat. Audi igit quid de hoc beatus bernardus sentiat. **A**it enī. **Q**uēadmodū sol oritur super bonos et malos indifferenter sic maria p̄terita nō discutit merita. sed omnibus se exorabile. omnib⁹ se clementissimā prebet. oīn deniqz necessitates amplissimō misereatur affectu. **D**ñs ergo tecum o maria. sicut pater nobilissim⁹ cum filia nobilissima. **Q** **S**cdo attendite k̄mī qd dñs iste qui tā singulariter est cum maria. ipse vere dñs cui⁹ mater dignissimā ē maria. **D**e isto dño et de ista matre dicit elyabeth luce ij. **U**n mibi hoc veniat mater dñi mei ad me. **P**ater dñi. mater virgo mater est dignissima. **I**psa est mater cui talis fili⁹ decentissim⁹ fuit. **I**psa est mater qua deus maiorē facere non possz. **M**aiorē mūdum facere possz deus. maius celū posset facere deus. maiorē m̄rē dei q̄ mariā non posset facere deus. **U**n bern⁹ ait

R **N**ec enī decebat deus alia mater q̄ virgo. nec virginem alius fili⁹ q̄ deus. qz nec maior inter m̄rēs. nec maior int̄ filios nasci potuit. **N**ec itaqz est mater floris mie. mater solis iusticie. mater fontis sapientie mater regis glorie. **P**ater floris mie. mater inquā eius est cuius mīa ad dilectionem. cui⁹ iusticia ad timorem. cuius sapientia ad agnitionem. cuius glā ad spem nos adducit. **M**aria ergo est mater eius qui effectiue est nrā dilectio p mīam. noster timor p iusticiam. n̄ rā agnitio p sapientiam. nrā spes per gloriā. vt vere ipsa dicere possit illud ecclās. xxiii. **E**go mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et scē spei. **S**ed nun quid soli⁹ mater chri est maria. ymmo vere quod iocūdissimū est. ymmo maria nō solū est mat̄ chri singularis. sz etiam oīn fidelīū vniuersalis. **U**n br̄s ambrosi⁹ ait. **S**i christus credentium est frater. cur non ipsa que genuit chri stum credentium sit mater. **E**ya charissimī oēs nūc gaudeam⁹ omēs nūc gaudento dicam⁹. **B**ñdcūs frater p quem maria est nostra mater. et bñdcā mater per quam chri⁹ est noster frater. **H**inc bene anselmus ait. **D**omina mater p quā talem frēm habemus. quid gratiarum quid laudis tibi retribuē⁹. **D**ñs ergo tecū o maria sicut filius dignissim⁹ cū m̄rē dignissima. **S** **T**ercio attēdite charissimī qd domin⁹ iste qui tam singulariter

est cum maria. ipse est dñs cuius sponsa venustissima est maria
Unde tam de isto dño q̄ de ista sponsa exponi potest quod dz
 osee ii. **S**ponsabo te mihi in iusticia et iudicio et in miā et in mi
 serationibus. et sponsabo te mihi in fide et scies qz ego domin⁹.
Ecce pulchra sponsa pulchra in iusticia et iudicio resp̄cū sui. pul
 chra in miā et miserationib⁹ respectu pximi. pulchra in fide res
 pectu dei. pulchra utiqz in iusticia vite et in iudicio conscientie.
 pulchra in miā in affectu et in miserationibus in effectu. pulchra
 in fide qua credidit omnia credenda super se. et qua credidit p
 ficienda in se. iuxta illud luce primo. **B**eaata que credidisti quo
 niam pficientur in te ea que dca sunt tibi a dño **S**ed ecce spōsa
 spūs sancti venustissima maria sicut formosissima est in puerfa
 tione. ita etiam dulcissima in allocutione. sicut dz cant. iiii. **S**a
 uns distillans labia tua spōsa mel et lac sub lingua tua. **Q**uā mel
 lislua vba sepius distillauerūt dulcissima marie labia. que etia
 bene et lac et mel sub lingua habuit in duobus verbis que ipā ga
 briel respondit. **N**onne maria lac sub lingua habuit. quādo lac
 reum illud ptinentie vbum respondit. **Q**uomō fiet istud quoni
 am virū non cognosco. **N**onne etiā mel sub lingua habuit quā
 do mellifluū illud obediētie vbum rñdit. **E**cce ancilla dñi fiat
 mihi scdm vbum tuū **D**e mellifluentia nāqz huius melliflui v
 bi per totum mūdum melliflui facti sunt celi. **M**aria insup mel
 sub lingua habuit in mellifluis orōnibus ad deum. lac vero sub
 lingua habuit in lactatiuis collationibus ad proximū. **E**ya g
 quanti decoris est ista sponsa summi consulatoris. **Q**ue est in
 quit aug⁹. que est hec virgo tam scā vt ad eam venire dignaret
 spūs scūs tam speciosa vt eam sponsam eligeret deus **D**ñs g te
 cum o maria sicut sponsus delicatissim⁹ cum spōsa delicatissima
Quarto attēdite kñi q̄ dominus iste qui tā singulari
 ter est cum maria ipse dñs est cui⁹ acilla deuotissima est maria **S**i
 cut ipsamet testatur dicens **E**cce ancilla dñi. **M**aria est acilla
 dñi patris. dñi filij. dñi spūs sancti. **Q**uid miruz si maria sit hu
 ius dñi ancilla. cū et filius marie sit huius dñi seruus scdm assūp
 tam a matre naturam **I**pse em in psalmo confitetur dices **D**ñe
 quia ego seruus tuus. ego seruus tuus et filius ancille tue.

O q̄ bona ancilla ⁊ q̄ bonus ancille filius. **N**on quot male ancille ⁊ mali ancillarum filij. **S**ed quid dicit scriptura. **E**ijce ancillam ⁊ filium eius ⁊c. **L**egitur genesis xvi. de agar ancilla sarre q̄ concepisse se videns despexit dominam suam. **E**t dala ergo ancilla agar de secunditate inflatur. bona ancilla maria de secunditate humiliatur. **A**ncilla illa superba dominam suam despexit. **A**ncillam istā humilē dñs respexit. sicut ipsa humiliter recognoscens dicit. **R**espexit humilitatem ancille sue. o anima christiana domini ancilla sit cum maria amplectere secunditatez. vt nequaquā deferas humilitatem vt ergo de boni operis secunditate non inuuleris. sed magis de humilitate secunderis. attende humilem ancillam. respice humilem mariam. **E**t ait. ecce ancilla domini. **A**mbrosius. **V**ide inq̄ humilitatem. vt de deuotionem. ancillam se dicit que mater eligitur dñi. nec repente exaltata pmissio est. o vere admirāda hūilitas. ecce n̄ solū domini ancilla. sed etiam seruorum domini ancilla quodāmodo dignatur esse maria. **I**psa namq; significata per illaz abigael pro qua adducenda. cum dauid nūcios misisset respondit. sicut legitur primo regum xxv. **E**cce famula tua sit in ancillam vt pedes seruorum dñi mei lauet. **P**er benedictam ancillā mariam quasi tot serui domini loti sunt quot fideles eius suffragis a peccatis mundati sunt. **I**psa enī quasi tot seruorum domini pedibus aquam obtulit. quod penitentibus lachrimas punctionis obtinuit. **D**ominus ergo tecum o maria tanq̄ cum acilla deuotissima. dominus pater tecum dñs filius tecum dñs spiritus sanctus tecum. **I**nde bernardus. **P**ater inquam tecum qui suum filium facit ⁊ tuum. filius tecū. qui ad condendum in te mirabile sacramentum miro modo ⁊ sibi reſerat genitales secretum. ⁊ tibi seruat v̄ginale signaculū. spūs sanctus tecum qui cum patre ⁊ filio tuo tuum sanctificat vterum. dñs ergo tecum dñs certe cuius filia es qua nulla nobilior est. dominus tecū cuius mater es qua nulla mirabilior. dñs tecum cuius sponsa es q̄ nulla amabilior. dñs cum ancilla es qua nulla hūilior vnq̄ fuit nec est nec erit in eternū. **E**ya ergo domina quia dñs tantus ac talis tantum actualiter est tecum. fac vt ipse per grām sit vo-

biscum. per dominū nostrū ihesum christū filiū tuū Amen

Sermo non?

Dominus tecum

His dulcissimis vrbis ille deuot^o brē marie an-
celm^o deuote alludens sic ait **Q**ue dñs tecū.
cui dedit dñs vt omnis natura mñ tibi deberet
secū **M**aria obsecro te p grāz qua sic dñs vo-
luit eē tecum. et te voluit eē secū fac ppter ipāz
eādē grām miām tuā mecū et cura mei sp sit tecū. fac vt iste aōz
nccitatis mee qdū ipā psistit sp sit tecū. et respūs pietatis tue
qdū ego subsisto sit mecū. fac vt pgratatio britudinis tue sp
sit mecū. ppassio miserie me: qdū mihi expedit sp sit tecū **D**
Dñs ē tecū o maria. dñs certe tecū. tecū fuit. tecū est. tecū erit.
Tecū sicut sol cū auroza. tecū sicut flos cū vga. sicut rex cū regiā
Tecum inq sicut sol cum auroza. ipz preueniēte. tecū sicut flos
cū vga ipsum pducente. tecū sicut rex cū regina ad ipz ingredie
te. sol nāqz oībz lūibz luminosior. flos oībz floribz speciosior.
rex omnibus regibz glōsior est dñs ihūs chrīs **A**uroza vō hūc
solem singularissima irradiatione pueniens. vga hūc florē mira-
bilissima emissionē pducens. regina ad hūc regē solemnissā p-
cessionē ingrediens est beatissima vgo maria. de his singulis p-
ordinem videam^o **Q**ue dñs tecū. tecū certe sicut sol cū auro-
za de sole pcedente et ortum solis preueniente. et lūie solis diem
iniciāte **R**euera enim auroza mūdi maria a sole eterno singlari-
ter ppata pgređiens eiusdēz solis ortū mirabiliter irradiata p-
ueniens diē grē tātī solis mūdo feliciter iniciāuit. teste b. bern.
qui ait. **S**icut auroza valde rutilās in mūdum pgressa es o ma-
ria qñ veri solis splendore iubare tante sanctitatis pcurristi. vt
vere diem salutis diem ppirationis diē quā fecit dñs a tua cla-
ritate iniciari dignuz fuerit. **M**aria ergo est auroza de qua di-
citur canticorū vi. **Q**ue est ista que progreditur quasi auroza p-
surgens et c. **B**n aut auroze comparatur maria tam ppter se quāz
propter nos. ppter se specialiter. propter nos generaliter. ma-